

STATENS
NATUR
OPPSYN

FELTARBEIDET PÅ MOSKUS

Hvem gjør hva, hvor og når?

STATENS
NATUR
OPPSYN

Dagens tema

- Artsfakta
- Historikk
- Forvaltning
- Arbeidsoppgaver gjennom året
- Langvandrere

STATENS
NATUR
OPPSYN

STATENS
NATUR
OPPSYN

Artsfakta

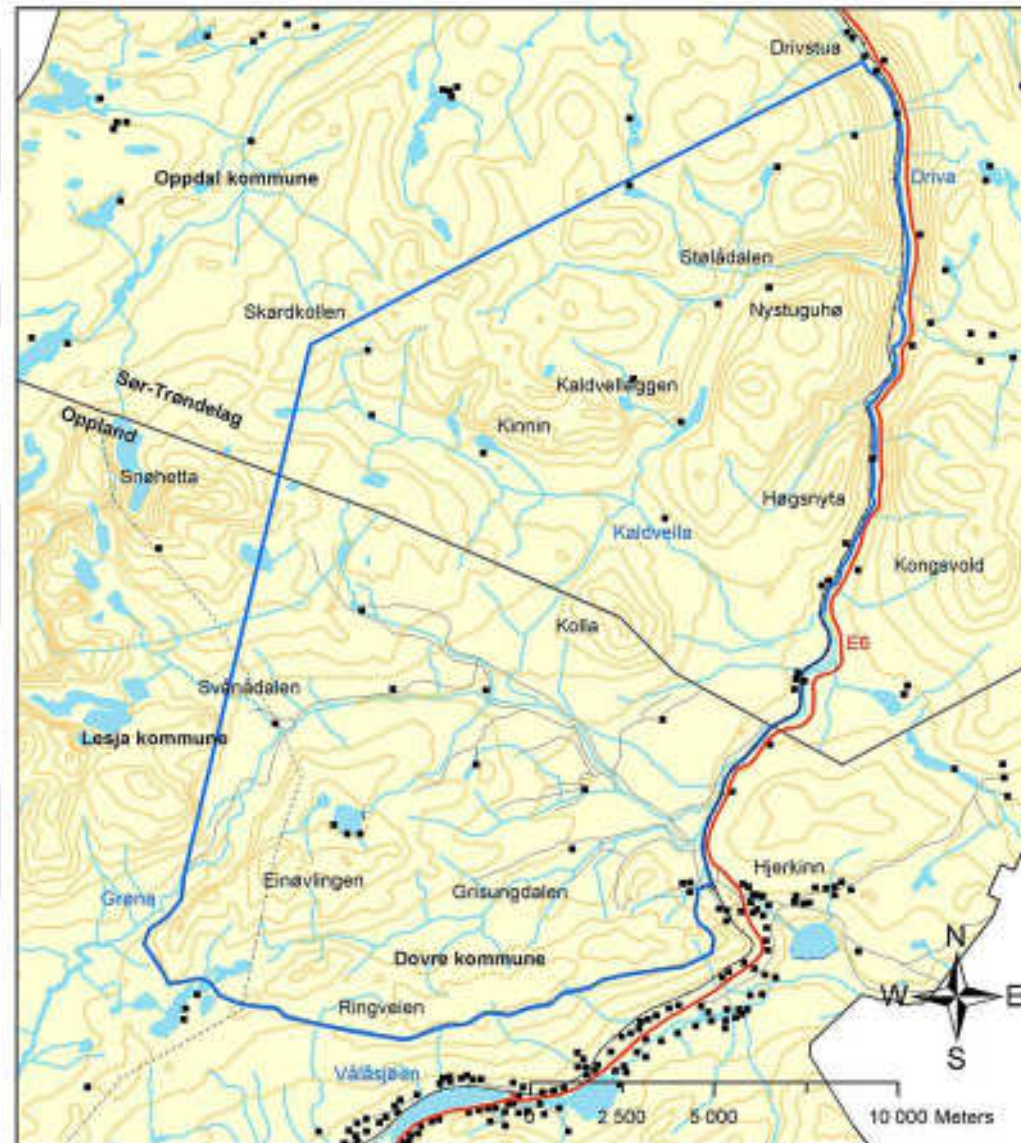
- Partåede hovdyr, drøvtygger
- Hovedutbredelse Grønland og Canada
- Begge kjønn har horn
- Vekt 250-400 kilo for voksne dyr
- Kjønnsmodne ved 2-3 års alder
- Brunst august/september, fødsel mai
- Levealder inntil 25 år
- Pels – ragg og botnull

Kort historikk

- Tidligere sirkumpolar utbredelse, fossilfunn
- Ca 1900 Grønland og arktisk Canada
- Gjeninnført flere steder i verden
- Dovrefjell 1932-38 (12), 1947-53 (21)
- Sakte vekst i stammen til ca 1990
- Ca 300 dyr før kalving 2012

Forvaltningsplan fra 2006:

Kjerneområde 340 km² .
Ikke ønskelig med helårlig tilhold utenfor kjerneområdet.
Ikke bestandstak – men skal tas hensyn til tilgjengelig beite og konfliktnivå moskus - mennesker.
En årlig telling.
Lav terskel for felling.
Mulig bestandsregulering.

— Kjerneområde for moskus
▪ Bygninger

STATENS
NATUR
OPPSYN

Aktører

- DN, FM, Feltpersonell
- FM ansvarlig for den «daglige forvaltningen»
- SNO ansvar for tiltak fra og med 2010, feltarbeid utføres av lokalt oppsyn i Oppdal, Dovre og Lesja samt SNO-ansatte.
- Budsjett 2012: 250.000

Arbeidsoppgaver

- Telling
- Konflikthåndtering (Jaging)
- Felling, slakting
- Fallvilthåndtering og omsetning
- Avgangsregistrering
- Arealbruksregistrering
- Prøvetaking og bistand Veterinærinstituttet fra 2004
- Informasjon (Skilting, info til publikum med mer)

STATENS
NATUR
OPPSYN

Vinter (Nov – april)

Strukturtelling

- Mars-april
- To dager med 2-4 patruljer
- Strukturtelling, gir antall og sammensetning

STATENS
NATUR
OPPSYN

Kalvingsoppsyn

**Kalving første halvdel av mai
Mesteparten av kalvene født i skogen, mulig mer
kalving i høyfjellet senere år.
Ett døgn i samme område over flere år.**

STATENS
NATUR
OPPSYN

Vårbeite (Mai-juni)

- Trekker ned april-mai
- Der er også jernbanen, E6, hytter osv..
- Jaging av utvandrerer
- Togpåkjørsler, ettersøk, opprydding
- Avliving, slakting, prøvetaking

STATENS
NATUR
OPPSYN

De fleste togpåkjørte dyr
dør på stedet.

Enkelte må avlives.

Noen få friskmeldes.

STATENS
NATUR
OPPSYN

Sommer/høst (Juli-nov)

- Juli som regel rolig
- Brunst medio august til september
- Dyr vandrer ut, felling/jaging

Felling

- Syke og skadde dyr (Feltpersonell, Vetinst)
- Utvandrede (FM)
- Sikkerhet (FM, Politiet)

STATENS
NATUR
OPPSYN

Felling

Enkelte dyr
er det ikke
mulig å jage
tilbake til
kjerne-
området.

Felling
eneste
mulighet.

STATENS
NATUR
OPPSYN

Fallvilthåndtering

- Dyr funnet døde
- Togdrepte dyr
- Avlivede dyr

- Prøvetaking, slakting, ivaretagelse av omsettbare deler, opprydding

Fallvilt

STATENS
NATUR
OPPSYN

Obduksjon av syk, avlivet okse

Ivaretakelse av
omsettbare deler

STATENS
NATUR
OPPSYN

Sykdom

- 1947-2003:
Enkeltilfeller
- 2004: Munnskurv ca 20
- 2006: Lungebetennelse
60-70 dyr
- 2012: Munnskurv ca 10
- 2012: Lungebetennelse,
min 45 dyr funnet til nå..

STATENS
NATUR
OPPSYN

Innearbeid

- Telleresultater, stammeregnskap
- Avgangsregistrering
- Prøvetaking etterarbeid
- Fallviltomsetning, kjøtt, skinn og kranier
- Arealbrukregistrering (Artsobs)
- Informasjon

STATENS
NATUR
OPPSYN

Fungerer systemet?

- God tilgjengelighet
- Kort reaksjonstid
- Løser alle typer oppdrag, mye erfaring
- Større utfordringer med langvandrere – får vi meldingene, hvem fatter vedtak og hvem iverksetter det??